

હિન્દી પત્રકારત્વના દ્વિશતાબ્દી વર્ષ નિમિત્તે યુનિવર્સિટીમાં વિશેષ સંગોષ્ઠી

વર્તમાન પડકારો તથા ભવિષ્ય વિષય પર પત્રકારો અને તજજ્ઞોએ કર્યું વિચારમંથન

સુરત, તા. ૨૧
નગર રાજભાષા કાર્યાલયન સમિતિ (બેંક/વીમા), સુરત અને વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરતના પત્રકારત્વ વિભાગના સંયુક્ત ઉપક્રમે ‘હિન્દી પત્રકારિતા દ્વિશતાબ્દી વર્ષ’ નિમિત્તે ‘હિન્દી પત્રકારિતા-ગૌરવશાળી યાત્રા : વર્તમાન પડકારો તથા ભવિષ્ય’ વિષય પર વિશેષ સંગોષ્ઠીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સંગોષ્ઠી ગુરુવાર, ૨૦ ઓગસ્ટ, ૨૦૨૬ના રોજ યુનિવર્સિટીના માનવ સંસાધન વિભાગના બીજા માળે આવેલા સેમિનાર હોલ ખાતે યોજાઈ હતી. સંગોષ્ઠીના ઉદ્ઘાટન

સત્રનો પ્રારંભ સવારે ૧૦ વાગ્યે દીપપ્રાગટ્ય અને વિશ્વવિદ્યાલય ગાન સાથે થયો હતો. ભારતીય સ્ટેટ બેંકના મુખ્ય પ્રબંધક સંજીવ પાંડેએ સ્વાગત પ્રવચન આપ્યું હતું. ત્યારબાદ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના કુલસચિવ ડૉ. રમેશદાન ગઢવી, ભારત સરકારના રાજભાષા વિભાગના સહાયક નિર્દેશક પ્રમોદ સાંગોલે, ‘સંદેશ’ના મુખ્ય સંપાદક કૃષ્ણકાંત ઉનાડકટ, નરાકાસ (બેંક/વીમા), સુરતના અધ્યક્ષ તથા ભારતીય સ્ટેટ બેંકના ઉપ મહાપ્રબંધક રાજેશ કુમાર તેમજ વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના કુલપતિ ડૉ. કિશોરસિંહ યાવડાએ સંબોધન કર્યું હતું. કાર્યક્રમ દરમિયાન ઉપસ્થિત ગણમાન્ય પત્રકારોનું સન્માન પણ કરવામાં આવ્યું હતું. સંગોષ્ઠીનું દ્વિતીય સત્ર બપોરે ૧૨ વાગ્યે યોજાયું હતું. સત્રનો પરિચય ભારતીય સ્ટેટ બેંકના મુખ્ય પ્રબંધક સંજીવ પાંડેએ આપ્યો હતો. આ સત્રમાં ‘ગુજરાત ગાર્ડિયન’ના તંત્રી મનોજ મિસ્ત્રી, ‘લોકતેજ’ના તંત્રી કુલદીપ સનાઢચ, ‘ધબકાર’ના સમાચાર તંત્રી નરેશ વારિયા અને ‘ગુજરાત મિત્ર’ના ધર્મેશભાઈ કુકડિયાએ હિન્દી પત્રકારત્વની ગૌરવશાળી યાત્રા, તેના વર્તમાન પડકારો અને ભાવિ સંભાવનાઓ અંગે પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા હતા. સત્રના

વીર સ્વસ્તિક હાઈટ્સ સોસા.ના ગણપતિ મંડળનું સન્માન કરાયું

સુરત ગણપતિ ઉત્સવ સમિતિ દ્વારા ઓપરેશન સિંદૂરની થીમના ગણપતિને પ્રમાણપત્ર અપાયું

સુરત, તા. ૨૧
વીર સ્વસ્તિક હાઈટ્સ કો-ઓપરેટિવ હાઉસિંગ સર્વિસ સોસાયટી લિમિટેડ દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૫ના ગણેશ ઉત્સવ નિમિત્તે અનોખું અને દેશભક્તિપૂર્ણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ગત વર્ષે અમારી સોસાયટી દ્વારા ગણેશ ઉત્સવની સજાવટ અને આયોજન માટે “મિશન ઓપરેશન સિંદૂર”ને મુખ્ય થીમ બનાવવામાં આવી હતી. આ થીમના માધ્યમથી દેશની સુરક્ષા માટે શૌર્ય, સાહસ અને બલિદાન આપનાર આપણા ભારતીય સશસ્ત્ર દળોના પરાક્રમને સલામ કરવાની સાથે દેશભક્તિની ભાવનાને ઉજાગર કરવાનો સુંદર પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. ગણેશજીની ભક્તિ સાથે રાષ્ટ્રભાવનાનો સુંદર સમન્વય આ આયોજનમાં જોવા મળ્યો હતો. અમારી સોસાયટીના આ

આયોજનને તેની વિશિષ્ટ થીમ, સુંદર રજૂઆત, શ્રેષ્ઠ આયોજન તથા આચારસંહિતાના નિયમોનું સંપૂર્ણપણે પાલન કરવા બદલ “સર્વશ્રેષ્ઠ આયોજક — વર્ષ ૨૦૨૫” તરીકે સુરત શહેર શ્રી ગણેશ ઉત્સવ સમિતિ તરફથી પુરસ્કાર તથા પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત થયું છે. આ અમારા સમગ્ર સોસાયટી પરિવાર માટે ગૌરવની વાત છે. આ

ખેરગામમાં વિકલાંગો માટે નિ:શુલ્ક સહાયક સાધનો માટે એસેસમેન્ટ કેમ્પ

૨૩૨ લાભાર્થીને ૧૯.૪૬ લાખના ખર્ચે ૧,૨૫૩ સહાયક ઉપકરણો આપવાનું રજીસ્ટ્રેશન

ખેરગામ, તા. ૨૧
દિવ્યાંગજનો અને વરિષ્ઠ નાગરિકોને નિ:શુલ્ક સહાયક સાધનો ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે એસેસમેન્ટ કેમ્પનું આયોજન ખેરગામ ખાતે મામલતદાર વિજયભાઈ પટેલના અધ્યક્ષસ્થાને કરવામાં આવ્યું હતું. કેમ્પમાં ADIP યોજના હેઠળ દિવ્યાંગજનોને વ્હીલચેર, ટ્રાઈસાઈકલ, બગલખોડી, શ્રવણયંત્ર, કૃત્રિમ અંગ, કેલિપર, સ્માર્ટ કેન સહિતના વિવિધ સહાયક સાધનો માટે લાભાર્થીઓનું એસેસમેન્ટ અને રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવ્યું હતું. જ્યારે રાષ્ટ્રીય વયોથી યોજના હેઠળ પાત્ર વરિષ્ઠ નાગરિકોને વોકર, ક્રોમોડ ચેર, સ્ક્રિક, ની-સ્પોર્ટ, બેક સપોર્ટ સહિતના જરૂરી સહાયક સાધનો આપવા માટે રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કેમ્પમાં વરિષ્ઠ

નાગરિકો માટે કુલ ૭૨૩ ઓફલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવ્યા હતા, જેમાંથી યોજનાની જોગવાઈ મુજબ લાયક ૨૩૨ લાભાર્થીઓનું ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવ્યું છે. આ ૨૩૨ લાભાર્થીઓને કુલ રૂ. ૧૯,૪૬,૮૫૦ના ખર્ચે ૧,૨૫૩ સહાયક ઉપકરણો આપવાનું રજીસ્ટ્રેશન થયું છે. તે જ રીતે દિવ્યાંગજનો માટે કુલ ૧૬૨ ઓફલાઈન રજીસ્ટ્રેશન થયા હતા, જેમાંથી લાયક ૭૫ દિવ્યાંગ લાભાર્થીઓનું ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરવામાં આવ્યું છે. આ ૭૫ લાભાર્થીઓને કુલ રૂ. ૮,૨૭,૪૪૧ના ખર્ચે ૧૨૮ સહાયક ઉપકરણો આપવામાં આવનાર છે. કેમ્પના માધ્યમથી જરૂરિયાતમંદ દિવ્યાંગજનો અને વરિષ્ઠ નાગરિકોને તેમની દૈનિક જીવનશૈલીમાં ઉપયોગી સહાયક સાધનો નિ:શુલ્ક મળી રહે તે માટે સરકારની કલ્યાણકારી યોજનાનો લાભ આપવામાં આવ્યો છે

વાપીની યુમેડીકા કંપનીમાં પડી જવાથી કામદારનું મોત કામદારના મોત અંગે પોલીસે અકસ્માત મોતનો ગુનો દાખલ કર્યો

વાપી, તા. ૨૧
વાપી જીઆઈડીસી ના સેકન્ડ ફેઝ માં આવેલ યુમેડીકા કંપની દવા નું ઉત્પાદન કરે છે. જ્યાં કામદાર નું મોત થતા ચક્રાચર મચી જવા પામી. અત્રે ઉલ્લેખનીય વાત એમ છે કે? કંપની સંચાલકો દ્વારા કામદાર ના મોત ને આકસ્મિક મોત થયાં જાણકારી આપી રહ્યા છે. નજીક ના પોલીસ સ્ટેશન માં કમ્પની સંચાલકો દ્વારા જાણ કરતા ઘટના સ્થળે પોલીસ અધિકારી આવી મૃતક ની લાશ નો કબજો લઈ નજીક ના સરકારી દવાખાને પી એમ માટે લઈ જવાય, પી એમ રિપોર્ટ બાદ જ સાચી હકીકત સામે આવશે. હાલ ચાલી રહેલી ચર્ચા મુજબ કામદાર નું પરિસર માં પડી જવાથી મોત થયું હોય? જેને લઈ કામદાર નું મોત રહસ્યમય બની જવા પામ્યું. ૪૨વર્ષ નો કામદાર ગૌતમ રમેશ ગવઈ ના મોત ઉપર અલગ અલગ અટકળો લગાવવા માં આવી રહી છે. પોલીસ દ્વારા બી એન એસ એસ ની ધારા ૧૮૪મુજબ ગુનો દાખલ કરવામાં આવ્યો. છે. મૃતક મુળ મહારાષ્ટ્ર ભુલધાણા નો રહેવાસી હાલ સુરત રેહતો હોવાની જાણકારી મળી છે.

મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકો માટે નવી દિલ્હીનો વિશેષ પ્રવાસ

ચેમ્બરના વિમેન આંત્રપ્રિન્ટ્યોર્સ સેલ દ્વારા પ્રવાસનું આયોજન કરાયું

સુરત, તા. ૨૧
સુરત, ૨૦ ઓગસ્ટ ૨૦૨૬: ધી સધર્ન ગુજરાત ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રી (SGCCI) દ્વારા મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકોને પ્રોત્સાહન આપવા, તેમના વ્યાવસાયિક નેટવર્કને વિસ્તૃત કરવા તથા રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે વેપારની નવી તકો ઉપલબ્ધ કરાવવાના હેતુથી દેશની રાજધાની નવી દિલ્હી ખાતે વિશેષ પ્રવાસનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ચેમ્બરના પ્રમુખ શ્રી અશોક જીરાવાલા તથા ઝૂપ ચેરપર્સન ડૉ. બંદના ભટ્ટાચાર્ય અને WEC ચેરપર્સન એડવોકેટ બીના ભગતના માર્ગદર્શન હેઠળ સુરતમાં મહિલા ઉદ્યોગકારોને સશક્ત બનાવવાના ભાગરૂપે આ પહેલ હાથ ધરાઈ હતી. ભારત મંડપ ખાતે ‘ભારતીય વ્યાપાર મહોત્સવ’માં સહભાગિતા: ચેમ્બર ઓફ કોમર્સના વિમેન આંત્રપ્રિન્ટ્યોર્સ સેલના ૧૪ સભ્યોના પ્રતિનિધિમંડળે તા. ૧૧થી ૧૪ ઓગસ્ટ ૨૦૨૬ દરમિયાન નવી દિલ્હીની યુવાકાત લીધી હતી. આ પ્રવાસ દરમિયાન

અનુસંધાન પાના ૭ પર

નવી સિવિલમાં ૯૯મુ સફળ અંગદાનથી ચારને નવજીવન મૂળ મધ્યપ્રદેશના ૨૯ વર્ષીય પવનકુમાર સેનના લીવર અને બે કિડની અને હાર્ટનું દાન

સુરત, તા. ૨૧
સુરતની નવી સિવિલ હોસ્પિટલમાં ૯૯મુ સફળ અંગદાન નોંધાયું હતું. મૂળ મધ્યપ્રદેશનના વતની અને સુરતના કડોદરા વરેલી ખાતે રહેતા ૨૯ વર્ષીય પવનકુમાર સેનના લીવર, ૨ કિડની અને હાર્ટના દાનથી ૪ વ્યક્તિઓને નવજીવન મળશે. પ્રાપ્ત વિગતો અનુસાર તા. ૧૫મી ઓગસ્ટના રોજ સાંજે ૬.૦૦ વાગ્યે પરિવાર સાથે રિશ્મામાં

જઈ રહ્યા હતા ત્યારે જોવાળ પંચાયત પાસે રિશ્માને ટક્કર મારતા પવનકુમાર રિશ્મામાંથી નીચે પડી ગયા હતા. શરૂઆતમાં તેઓ પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલ ગયા હતા જ્યાં પ્રાથમિક સારવાર અપાઈ હતી, પરંતુ માથાનો દુખાવો ન મટતા રાત્રે ૯.૦૦ વાગ્યે તેમને સ્મીમેર મેડીકલ કોલેજ લઈ જવામાં આવ્યા અને બાદમાં ફેમિલી ડોક્ટરની સલાહથી અન્ય પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલમાં રિપોર્ટસ કરાવ્યા હતા. ત્યારબાદ

યુનિવર્સિટીમાં પ્રાકૃતિક ખેતી આધારિત ગ્રામીણ નવાચાર વિશે સેમિનાર યોજાયો

ઊધિક સંપદા અધિકારો સહિતના વિવિધ મુદ્દે જ્ઞાનપ્રદ ચર્ચા

સુરત, તા. ૨૧
વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત વિશ્વવિદ્યાલય, સુરતના મહાત્મા ગાંધી ગ્રામવિદ્યા વિભાગ દ્વારા “પ્રાકૃતિક ખેતી આધારિત Rural Innovation (ગ્રામ્ય નવાચાર) અને Rural Entrepreneurship (ગ્રામ્ય ઉદ્યોગસાહસિકતા)” વિષય પર એક દિવસીય મહત્વપૂર્ણ સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આયોજિત કાર્યક્રમના ઉદ્ઘાટન સત્રના મુખ્ય ઉદ્ઘાટક તરીકે વિશ્વવિદ્યાલયના માનનીય કુલગુરુશ્રી ડૉ. કિશોરસિંહ યાવડા સાહેબ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તેમણે વિદ્યાર્થીઓને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં રહેલી ખેતી અને તેને આનુસંગિક નવીન તકોનો લાભ લેવા પ્રોત્સાહિત કરી સજીવ ખેતી થકી રોગમુક્ત રાષ્ટ્ર માટે વિદ્યાર્થીઓને આહવાન કર્યું હતું. કાર્યક્રમ પ્રસંગે વિશેષ ઉપસ્થિતિ તરીકે માનનીય કુલસચિવ ડૉ. રમેશદાન ગઢવી સાહેબ પણ હાજર રહી વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપી પ્રોત્સાહિત કરી કાર્યક્રમની શોભા વધારી હતી. કાર્યક્રમની

શરૂઆતમાં મહાત્માગાંધી ગ્રામ અભ્યાસ વિભાગના વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. દીપક ભોયે દ્વારા તમામ મહેમાનોનું શાબ્દિક સ્વાગત અને સેમિનારની અગત્યતા અને ભાવિ કાર્ય માટેની વિભાવના વ્યક્ત કરી હતી. સેમિનારમાં અમદાવાદની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓના નિષ્ણાતોએ મુખ્ય વક્તા તરીકે હાજરી આપી વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું જેમા શ્રી રમેશ પટેલ (પ્રમુખ, સુષ્ટિ ઇનોવેશન, અમદાવાદ), શ્રી ચેતન પટેલ (સેક્ટરી, સુષ્ટિ સંસ્થા, અમદાવાદ), વંશિતા બેન, ગ્રામ શિલ્પી (ડૉ. કે આર શ્રોફ ફાઉન્ડેશન, અમદાવાદ અને પ્રગતિશીલ ખેડૂતો દ્વારા ખેતી અને સ્વરોજગારી સાથે આર્થિક વિકાસ કેવી રીતે સાધી શકાય તે અંગેના અનુભવો રજૂ કર્યા હતા. સેમિનાર દરમિયાન “ગ્રામ્ય નવાચાર, મૂલ્યવર્ધન અને બજાર સાથે જોડાણ” વિષય અંતર્ગત સ્થાનિક ખેડૂતો અને ગ્રામ શિલ્પીઓ સાથે વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. જેમાં મુખ્યત્વે ગ્રામ્ય નવાચાર અને સ્થાનિક નવસર્જન, ખેતી પેદાશોમાં મૂલ્યવર્ધન, બ્રાન્ડિંગ અને સીધું

અનુસંધાન પાના ૭ પર

અનુસંધાન પાના ૭ પર

નિરૂપા રોય- મનહર દેસાઈની ફાઇવ સ્ટાર પૌરાણિક જોડી

ભારતીય ચિત્રપટની કેટલીક એવી ખાસિયત છે જે તમને અન્ય દેશોની ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રીમાં ભાગ્યે જ જોવા મળે. જેમ કે ગીત-સંગીત, નૃત્ય, ચમત્કાર... વિસ્ટ લાંબું છે જેમાં એક ખાસિયત છે હીરો-હીરોઈનની જોડીનો. ૯૦ વર્ષ પહેલાં બોમ્બે ટોકીઝના બેનર હેઠળ બનેલી ‘અફ્સૂત કન્યા’માં અશોક કુમાર-દેવિકા રાનીથી હિન્દી ફિલ્મોમાં રૂપેરી પડદા પર જોડી જન્મવામાં પરંપરા શરૂ થઈ હોવાનું માનવામાં આવે છે. હિન્દી સિવાય સાઉથની ભાષાઓમાં એમજીઆર-સરોજદેવી સહિત અનેક જોડી જોવા મળી છે. બંગાળી ફિલ્મોમાં ઉત્તમ કુમાર-સુચિત્રા સેન, મરાઠીમાં અરુણ સરનાઈક-જયશ્રી ગડકર અને ગુજરાતી ચિત્રપટમાં તો ઉપેન્દ્ર ત્રિવેદી-સ્નેહલતાની બોલબાલા હતી.

ત્રીજી ઓગસ્ટના દિવસે જેમની જન્મજયંતી હતી એ ગુજરાતી અને હિન્દી ફિલ્મોના અભિનેતા મનહર દેસાઈની પણ ગુજરાતી ફિલ્મોથી ચમકી હિન્દી ફિલ્મોમાં પ્રસિદ્ધિ મેળવનારાં નિરૂપા રોય સાથે ફિલ્મોમાં જોડી જામી હતી. ૧૯૪૮માં રિલીઝ થયેલી ગુજરાતી ફિલ્મ ‘ગુણસુંદરી’માં પહેલી વાર નાયક-નાયિકા તરીકે ઝળક્યા પછી ગુજરાતી અને હિન્દીમાં કુલ બે ડઝન ફિલ્મોમાં આ જોડી જામી હતી, બોલો! હિન્દી સિનેમામાં લીડ પેર તરીકે સૌથી વધુ ફિલ્મ (૩૦થી વધારે) કરવાનો વિક્રમ ધર્મેન્દ્ર-હેમા માલિનીના નામ પર છે.

ઉત્તમ કુમાર-સુચિત્રા સેન પણ ૩૦ ફિલ્મમાં હીરો-હીરોઈન તરીકે જોવા મળ્યાં છે. ગુજરાતી ફિલ્મોના નિર્માણમાં મોટી ભરતી આવી હતી એ ૧૯૭૦ના દાયકામાં ઉપેન્દ્ર ત્રિવેદી-સ્નેહલતાની જોડી પણ હિટ સાબિત થઈ હતી. ૧૭ વર્ષમાં (૧૯૪૮થી ૧૯૬૫) નિરૂપા રોય-મનહર

દેસાઈ ૨૪ ફિલ્મમાં સાથે જોવા મળ્યાં જેમાં ચાર ગુજરાતી હતી અને અન્ય ૨૦ હિન્દી ફિલ્મો હતી.

નિરૂપા રોય અને મનહર દેસાઈ વચ્ચે ઉંમરમાં ૧૪ વર્ષનો તફાવત હતો. જોકે બંનેની ફિલ્મ કારિયરની શરૂઆત લગભગ સાથે થઈ. નિરૂપાજીની પહેલી ફિલ્મ હતી ‘રાણકદેવી’ (૧૯૪૬). ૧૯૪૬માં રિલીઝ થયેલું આ એકમાત્ર ગુજરાતી ચિત્રપટ હતું. સૌરાષ્ટ્રનાં રાણીની કથા ધરાવતી આ ફિલ્મને સિને રસિકોનો સારો આવકાર મળ્યો હતો અને આ ફિલ્મથી કલ્પનાના રંગો પૂરેલી ઐતિહાસિક ગુજરાતી ચિત્રપટ નિર્માણને વેગ મળ્યો.

મનહર દેસાઈની પહેલી ફિલ્મ હતી ૧૯૪૭ની ‘તૂકાની સ્વર’. અને ૧૯૪૮માં આવી ગુજરાતી ફિલ્મ ‘ગુણસુંદરી’. રતિભાઈ પુનાતર દિગ્દર્શિત આ ફિલ્મ ૧૭ વર્ષનાં નિરૂપાજી અને ૩૧ વર્ષના મનહરભાઈ ને લીડ રોલમાં સાથે ચમકાવતી પહેલી ફિલ્મ હતી.

ફિલ્મને ફાંકડો પ્રતિસાદ મળ્યો (૪૦ અઠવાડિયાં ચાલી) અને બંને કલાકારને સ્ટારડમ મળી ગયું. જોડી તરીકે દર્શકોની નજરમાં વસી ગયાં અને ફિલ્મમેકરો વહેતી ગંગામાં હાથ ધોવા માટે થનગનવા લાગ્યા.

આ જોડીની ફિલ્મોની યાદી પર નજર નાખતાં તેમણે નાયક-નાયિકાનો રોલ ક્યોં હોય એવી પહેલી ચાર ફિલ્મ ગુજરાતી છે. ૧૯૪૮માં રતિભાઈએ નિરૂપાજી અને મનહરભાઈને લઈને બીજી ફિલ્મ બનાવી ‘નંણદ ભોજાઈ’. આ ફિલ્મ ગુજરાતી અને હિન્દી (નનદ-ભોજાઈ) એમ બંને ભાષામાં રિલીઝ થઈ હોવાની નોંધ

છે. ગુજરાતીમાં સંગીત અવિનાશ વ્યાસનું હતું જ્યારે હિન્દીમાં બુલો સી. રાની સંગીતકાર હતા. રતિભાઈની જ ‘મંગળકૈરા’ જોડીની ત્રીજી ફિલ્મ હતી અને ગીતા દત્ત-એ. આર. ઓઝાએ ગાયેલા યુગલગીત ‘રાખનાં રમકડાં મારા રામે, હે મારા રામે રમતા રાખ્યા રે, મૃત્યુલોકની માટીમાંથી માનવ કહીને ભાગ્યાં રે’ ઘેર ઘેર ગુંજ્યું અને આજે પણ અનેકના હોઠ પર રમતું હશે. જોડીની ચોથી ગુજરાતી ફિલ્મ હતી કંરી રતિભાઈ દિગ્દર્શિત અને શ્રી દેશી નાટક સમાજ માટે પ્રભુલાલ દિવેદી લિખિત પ્રસિદ્ધ નાટક ‘ગાડાનો બેલ’ પરથી બનેલી એ જ નામની ફિલ્મ. આ ફિલ્મને પણ સારી સફળતા મળી હતી. આમ નિરૂપા રોય-મનહર દેસાઈએ સાથે કામ કર્યું હતું એ પ્રથમ ચારેય ગુજરાતી ફિલ્મોને સારી સફળતા મળી હતી. જોડીની લોકપ્રિયતા જોઈ હિન્દીમાં પૌરાણિક-સામાજિક ચિત્રપટ બનાવતા રમણ બી. દેસાઈએ ૧૯૫૩માં ‘નાગ પંચમી’ નામની ફિલ્મ બનાવી. ફિલ્મને બોક્સ ઓફિસ પર ધરખમ સફળતા મળી પછી આ હીરો અને હીરોઈન માયથોલોજિકલ ફિલ્મો બનાવતા મેકરોના ફેવરિટ બની ગયા. એમની ફિલ્મોની યાદી પર નજર ફેરવતાં ‘નાગ પંચમી’ના પ્રભાવનો ખ્યાલ આવે છે. ‘નાગ પંચમી’ સહિત જે ૨૧ ફિલ્મમાં આ જોડી ચમકી એમાંથી પાંચેક ફિલ્મ બાદ કરતાં બાકીની બધી પૌરાણિક અથવા ધાર્મિક કે ઐતહાસિક ફિલ્મ હતી. મનહર દેસાઈ-નિરૂપા રોય માયથોલોજિકલ ફિલ્મોની જોડી નંબર વનનો દરજ્જો ધરાવતી હતી.

નિરૂપા રોય-મનહર દેસાઈની લીડ રોલમાં પહેલી ફિલ્મ હતી ૧૯૪૮ની ‘ગુણસુંદરી.’ આ એક સામાજિક ચિત્રપટ હતું. તેમની અંતિમ ફિલ્મ હતી ‘સતી નારી’ (૧૯૬૫) જે પૌરાણિક ફિલ્મ હતી. જોકે ફિલ્મ સાઈન કર્યા પછી કોઈ મતભેદ થવાથી નિરૂપાજીએ ફિલ્મ છોડી દીધી હતી અને અનિતા ગુહાને સાઈન કરવામાં આવ્યાં હતાં. આમ આ જોડીની રિલીઝ થયેલી અંતિમ ફિલ્મ હતી ‘શંકર સીતા અનસુયા’ (૧૯૬૫) અને એ પણ પૌરાણિક ફિલ્મ હતી. આ યાદીમાં પહેલી ચાર ગુજરાતી અને બાકીની ફિલ્મ હિન્દી છે.

‘ખતરો કે ખિલાડી ૧૫’માં વોટર-એર સ્ટંટ બાદ જસ્મિન ભસીનની યાદદાસ્ત ગઈ ડોક્ટર્સે જસ્મનિને ૭૨ કલાક સંપૂર્ણ આરામની સલાહ આપી

અભિનેત્રી જસ્મિન ભસીને ‘ખતરો કે ખિલાડી ૧૫’ દરમિયાન થયેલી ગંભીર ઈજા અંગે ખુલાસો કર્યો છે. એક પડકારજનક વોટર અને એર સ્ટંટ દરમિયાન તેને માઈલ્ડ કનકશન (મગજ પર લાગેલો આઘાત) થયું હતું અને ત્યારબાદ તેને થોડા સમય માટે મેમરી લોસનો અનુભવ થયો હતો. ડોક્ટર્સે તેને ૭૨ કલાક સંપૂર્ણ આરામ કરવાની સલાહ આપી હતી. જસ્મિન ભસીનએ આ ઘટના યાદ કરતાં જણાવ્યું કે સ્ટંટ બાદ થયું હતું તેમાંથી તેને કશું પણ આજે પણ યાદ નથી. તેણે કહ્યું, “આ અનુભવ મારા માટે બહુ અણધાર્યો હતો. સ્ટંટ બાદ તરત થયું તે મને યાદ નથી અને આજે પણ આ સમગ્ર ઘટનાનો એક ભાગ એવો છે જેમાંથી મને કંઈ યાદ નથી. ડોક્ટર્સે મને

માઈલ્ડ કનકશન હોવાનું જણાવ્યું હતું અને ૭૨ કલાક સંપૂર્ણ આરામ કરવાની સલાહ આપી હતી.” આ ઘટના રોહિત શેઠી દ્વારા હોસ્ટ કરવામાં આવતા સ્ટન્ટ આધારિત રિયાલિટી શો ‘ખતરો કે ખિલાડી ૧૫’ દરમિયાન બની હતી. શોમાં સ્પર્ધકોને ઊંચાઈ, પાણી, વાહનો અને અન્ય જોખમી પરિસ્થિતિઓ સાથે જોડાયેલા શારીરિક રીતે પડકારજનક સ્ટન્ટ્સ કરવા પડે છે. જસ્મિન માટે આ ઈજા ભાવનાત્મક રીતે પણ પડકારજનક રહી હતી. જોકે, તેણે મુશ્કેલ સમયમાં મળેલા સહયોગ માટે સમગ્ર ટીમનો આભાર માન્યો હતો. જસ્મિને જણાવ્યું, “રોહિત સર, ચેનલ અને પ્રોડક્શન હાઉસે ખુબ જ સહયોગ આપ્યો અને મારી ખુબ કાળજી લીધી. સેફ્ટી ટીમ અને ડોક્ટર્સે પણ સતત મારી તબિયત પર નજર રાખતા હતા અને ઘણી મદદ કરી હતી. આ અનુભવ ભાવનાત્મક રીતે પડકારજનક હતો, પરંતુ તેણે મને મારી જાત વિશે ઘણું શીખવ્યું. હું કદાચ ડરી ગઈ હતી, પરંતુ અંતે મેં ફરી મારી અંદરની લડાયક ભાવના શોધી કાઢી.”

દેવ આનંદ: ‘જોખમી’ પાત્ર ભજવવાની હિંમત

રોમેન્ટિક હીરોની ઈમેજ હોવા છતાં એવરગ્રીન અદાકારે પ્રસંગોપાત બોલ્ડ થીમ ધરાવતી ફિલ્મોમાં કેન્દ્રીય પાત્ર ભજવવામાં પાછી પાની નથી કરી

હિન્દી ફિલ્મોના ઇતિહાસ પર નજર નાખીએ તો સૌથી લોકપ્રિય જોનર લવ સ્ટોરી – રોમેન્ટિક ફિલ્મો રહે છે. આ રોમેન્ટિક ફિલ્મોના હીરો લોકોની વાત નીકળે તો પહેલું નામ અચૂક દેવ આનંદનું જ આવે. ૨૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૨૩ના દિવસે પંજાબના ગુરદાસપુરમાં જન્મેલા ધરમદેવ પીશોરીમલ આનંદ ગ્રેજ્યુએશન પૂરું કરી મુંબઈ આવ્યા અને બેચાર નોકરી કરી ‘હમ એક હૈ’થી ફિલ્મ યાત્રા શરૂ કરી. શરૂઆતની દરેક કોશિશથી દૂર રહે છે. અહીં ‘ઝીદી’ (૧૯૪૮)થી લોકપ્રિયતાના દોરનો પ્રારંભ થયો. તેમની ૧૯૫૦ના દાયકાની ફિલ્મોમાં (બાઝી, ટેક્સી ડ્રાઈવર, મુનીમજ, નૌ દો ગ્યારહ) દેવ આનંદ શહેરી છલનાયક છે જે જુગાર, દાણચોરી જેવા અપરાધ સાથે સંતાકૂકડી રમતો જોવા મળે છે. અલબત્ત આ ફિલ્મોમાં રોમેન્સ છે જેનો દોર નાયિકાના હાથમાં છે. ૧૯૫૯ની રાજ ખોસલા દિગ્દર્શિત ‘કાલા પાની’ ૧૯૬૦ના દોરની રોમેન્ટિક ફિલ્મોની સુત્રધાર છે. ‘તેરે ઘર કે સામેને’, ‘માયા’, ‘અસલી નકલી’, ‘જબ પ્યાર કિસી સે હોતા હૈ’, ‘તીન દેવિયાં’ વગેરેમાં પાત્ર અલગ અલગ છે, પણ રોમેન્સ કેન્દ્રમાં છે. જોકે, હેરત પમાડનારી વાત એ છે કે રોમેન્ટિક ઈમેજ બની હોવા છતાં અને એ નામના સિક્કા

પડતા હોવા છતાં દેવ સાબે કેટલાક ‘જોખમી’ પાત્ર ભજવવાની હિંમત દેખાડી છે. પહેલું ઉદાહરણ રાજ ખોસલાની ‘બમ્બઈ કા બાબુ’નું આપી શકાય. બાબુ (દેવ આનંદ) વખાનો માર્યો અપરાધી બને છે. સંજોગો એને મુંબઈ ખેંચી લાવે છે અને અહીં એને બેલકમેલ કરી શાહજી નામના લખપતિના પુત્ર કુંદન તરીકે ફિટ કરી દેવામાં આવે છે. ચોરીના ઈરાદે કુંદન બનેલા બાબુને શાહજી અને તેમના પત્ની માટે આદરભાવ જાગે છે અને શાહજીની પુત્રી માયા (સુચિત્રા સેન) માટે લાગણી જન્મે છે. સમાજની નજરમાં કુંદન માયાનો ભાઈ છે, પણ કુંદન બનેલા બાબુને તો માયા સાથે પ્રેમ થયો છે. બાબુ-કુંદનની ‘કશ્મકશ’ અને ‘બહેન’ સાથે પ્રેમએ મથામણ વ્યક્ત કરવામાં દેવ આનંદ સફળ રહ્યા છે. ‘હીરા પશ્તા’માં ફોટોગ્રાફર હીરાની પ્રેમિકા રીમા (રાખી)ના અણધાર્યા અવસાન પછી હીરાનો સામનો રીમાની પત્ની બહેન પશ્તા (ઝીનત અમાન) સાથે થાય છે જે હીરાની દાણચોરી કરતી ગેંગની સાગરીત છે. પશ્તાને હીરા સાથે પ્રેમ થઈ જાય છે, પણ હીરા તેની નિકટતા સાધવાની દરેક કોશિશથી દૂર રહે છે. અહીં પણ કશ્મકશ. દેવ સાબે જોખમ લીધું હોય

એવી ત્રીજી ફિલ્મ હતી. આર. ઈશારાની ‘પ્રેમશાસ્ત્ર’. ૧૯૭૪માં રિલીઝ થયેલી આ ફિલ્મનો પ્લોટ ચોકવાનોરો છે. પરિણીત પણ પત્નીના પ્રેમથી વંચિત લેખક સગર શર્મા (દેવ આનંદ) બરખા અરોરા (ઝીનત અમાન) પ્રત્યે આકર્ષાય છે જે એની પત્ની નિલિમા શર્મા (બિંદુ)ના આગલા લગ્નથી થયેલી પુત્રી છે.

અલબત્ત છેવટે અદાલતમાં નીરક્ષીર વિવેકનો વિજય થાય છે, પણ આજથી ૫૦ વર્ષ પહેલા આવી બોલ્ડ થીમની ફિલ્મમાં રોલ સ્વીકારવા ગજબની હિંમત જોઈએ જે દેવ આનંદ પાસે હતી. ઈમરાન ખાનએ ના પાડી ૧૯૯૦માં દેવ સાબે ક્રિકેટને કેન્દ્રમાં રાખી ‘અવ્વલ નંબર’ નામની ફિલ્મ બનાવી હતી. ક્રિકેટના બે

મહાન ખેલાડી પર ફોકસ હતું – એક નિવૃત્તિના આરે અને બીજો સુપરસ્ટાર બનવાને આરે. દેવ આનંદ ‘અવ્વલ નંબર’માં પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન ઈમરાન ખાનને લેવા માગતા હતા, પણ પછી થયું થયું એ દેવ સાબનાં શબ્દોમાં જ જાણીએ. આત્મકથા ‘રોમેન્સિંગ વિથ લાઈફ’માં મિસ્ટર એવરગ્રીનએ લખ્યું છે

કે ‘આમિર ખાનની પહેલી ફિલ્મ રિલીઝ થઈ હતી અને એ પ્રતિભાશાળી યુવા કલાકાર હતો એટલે આશાસ્પદ યુવાન ખેલાડીના રોલ માટે તેને પસંદ કર્યો અને જોડી આભા ઓસરી રહી હતી એ સિનિયર પ્રધાન બનાવવા માગે છે.’ સરસ, મેં ખેલાડી માટે એ સમયે નિવૃત્તિની ઘોષણા કરનાર પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન ઈમરાન ખાન પર મારી પસંદગી ઊતરી. ઈમરાન હેન્ડસમ હતો અને એનો ચહેરો ફોટોજેનિક હતો. ક્રિકેટની દુનિયામાં એનું બહુ મોટું નામ હતું. એ મને લંડનમાં રહેતા ઈમરાન સાથે ફોન પર વાતચીત કરી. વેદ શર્મા તેને ભારત આવવાનો આગ્રહ કરતો રહ્યો પણ ટીવી સિરિયલ સાઈન કરી હોવાથી તેનો મંગેતર પાકિસ્તાન ચાલ્યો ગયો છે.

આખી વાત વિગતે સાંભળ્યા પછી ઈમરાને કહ્યું કે ‘પણ જનરલ ઝિયા-ઉલ-હક (પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ પ્રેસિડેન્ટ) મને તેમની કેબિનેટમાં સાંસ્કૃતિક ખાતાના પ્રધાન બનાવવા માગે છે.’ સરસ, મેં ખેલાડી માટે એ સમયે નિવૃત્તિની ઘોષણા કરનાર પાકિસ્તાનના ભૂતપૂર્વ કેપ્ટન ઈમરાન ખાન પર મારી પસંદગી ઊતરી. ઈમરાન હેન્ડસમ હતો અને એનો ચહેરો ફોટોજેનિક હતો. ક્રિકેટની દુનિયામાં એનું બહુ મોટું નામ હતું. એ મને લંડનમાં રહેતા ઈમરાન સાથે ફોન પર વાતચીત કરી. વેદ શર્મા તેને ભારત આવવાનો આગ્રહ કરતો રહ્યો પણ ટીવી સિરિયલ સાઈન કરી હોવાથી તેનો મંગેતર પાકિસ્તાન ચાલ્યો ગયો છે.

